

UDC 930.2:94(477.83)
DOI 10.24919/2519-058x.13.190762

Emilia KAZAN

PhD (History), lecturer, Department of Tactics Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy of Ministry of Defense of Ukraine, 32 Heroiv Maidanu Street, Lviv, Ukraine, postalcode 79026 (mail@asv.gov.ua)

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0997-6945>

Olesia OTRADNOVA

PhD hab. (Law), Associate Professor, Deputy Dean of the Faculty of Law, Professor of Civil law Department, Taras Shevchenko National University of Kyiv, 60 Volodymyrska Street, Kyiv, Ukraine, postal code 01601(otradnova.o@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4206-8412>

Емілія КАЗАН

кандидат історичних наук, викладач кафедри тактики Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Міністерства оборони України вул. Героїв Майдану, 32, Львів, Україна, індекс 79026 (mail@asv.gov.ua)

Олеся ОТРАДНОВА

доктор юридичних наук, доцент, заступник декана юридичного факультету, професор кафедри цивільного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, вул. Володимирська, 60, Київ, Україна, індекс 01601 (otradnova.o@gmail.com)

Бібліографічний опис статті: Kazan, E., & Otradnova, O. (2019). The Statute of the “Verkhovyna” Society in Stryi (1932) as a historical source. *Skhidnoievropeiskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]*, 13, 147–157. doi: 10.24919/2519-058x.13.190762

**THE STATUTE OF THE “VERKHOVYNA” SOCIETY IN STRYI (1932)
AS A HISTORICAL SOURCE**

Abstract. *The purpose of the article is to publish and analyze the statute of the “Verkhovyna” Society in Stryi (1932) as a source for the history of the mentioned society and legal culture of the Ukrainian public of the Eastern Halychyna County cities during the interwar period. The research methodology – principles of scientific, objectivity, historicism, methods of external and internal critique of sources. The research novelty is that the Statute of the “Verkhovyna” Society in Stryi (1932) was first published and analyzed as a historical and historical-legal source. The Conclusions. Thus, the Statute of the “Verkhovyna” Society in Stryi (1932) was drafted by a well-known Ukrainian lawyer Roman Dombchewski in early 1932. This document is known to researchers, but has never been published or analyzed as a historical source. It is stored in the Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv and the State Archives of Lviv region. The Statute consists of 35 articles, which can be divided into four groups: 1) the purpose and tasks of the “Verkhovyna” Society, 2) the material bases of the functioning of the Society, 3) members of the Society and their tasks, rights and responsibilities, 4) structural and organizational and managerial aspects of the Society’s activities. We consider it an important historical source to the history of Ukrainian public organizations of cultural and educational orientation in*

Eastern Halychyna, the history of inter-war Stryi, the biography of Roman Dombchewski, as well as to the history of domestic legal thought. The document is published in the original language (Ukrainian) with the necessary archeographic requirements.

Key words: “Verkhovyna” Society, museum, Eastern Halychyna, Stryi, Roman Dombchewski.

СТАТУТ ТОВАРИСТВА “ВЕРХОВИНА” В СТРИЮ (1932 р.) ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО

Анотація. Мета статті – опублікувати та проаналізувати статут Товариства “Верховина” в Стрию (1932) як джерело до історії зазначеного товариства та правової культури української громадськості повітових міст Східної Галичини у міжвоєнний період. **Методологія дослідження** – принципи науковості, об’єктивності, історизму, методи зовнішньої та внутрішньої критики джерел. **Наукова новизна** полягає у тому, що уперше публікується Статут Товариства “Верховина” у Стрию (1932) та здійснюється його аналіз як історичного та історико-правового джерела. **Висновки.** Отже, Статут Товариства “Верховина” в Стрию (1932) було укладено відомим українським юристом, адвокатом Романом Домбчевським на початку 1932 р. Цей документ відомий дослідникам, але жодного разу не публікувався та не аналізувався як історичне джерело. Він зберігається у Центральному державному історичному архіві України у Львові та Державному архіві Львівської області. Статут складається з 35 статей, які умовно можна поділити на чотири групи: 1) мета і завдання Товариства “Верховина”, 2) матеріальні засади функціонування Товариства, 3) члени Товариства та їх завдання, права і обов’язки, 4) структурно-організаційні та управлінські аспекти діяльності Товариства. Вважаємо його важливим історичним джерелом до історії українських громадських організацій культурно-освітнього спрямування в Східній Галичині, історії міжвоєнного Стрия, біографії Романа Домбчевського, а також до історії вітчизняної правової думки. Документ публікується мовою оригіналу (українською) з дотриманням необхідних археографічних вимог.

Ключові слова: Товариство “Верховина”, музей, Східна Галичина, Стрий, Роман Домбчевський.

The Problem Statement. The development of civil society in Ukraine took place on the historical basis laid by active public figures in the late nineteenth and early twentieth centuries. They manifested themselves, first and foremost, in the formation and development of numerous public organizations, for the most part, in the cultural direction. Numerous Ukrainian societies, aimed at the development of Ukrainian schooling, museum, library, publishing, became especially widespread in Eastern Halychyna. Moreover, they appeared not only in Lviv as one of the centers of Ukrainian public life in the first half of the twentieth century, but also in the district cities of Eastern Halychyna – Sambir, Drohobych, Stryi and others. The “Verkhovyna” Society in Stryi (Stanislaw Voivodeship of the Polish Republic), which has been involved in museum activities, was one of such organizations that demonstrated the desire of the Ukrainian public to preserve, research and develop cultural and educational aspects of society. It originated in 1932 and operated on the basis of an officially approved Statute, which is the object of our analysis.

The Analysis of Recent Research and Publications. The “Verkhovyna” Society in Stryi has been the object of study of many Ukrainian scholars, especially researchers of the history of museums and local lore. In particular, in 1938 the prominent Ukrainian art critic I. Svetsitskyi published an article “The image of the development of Ukrainian museum art”, in which he also mentioned the museum in Stryi (Svetsitskyi, 1938). The following publications appeared only in the late twentieth – early twenty-first centuries. Emigrant teacher I. Bodnaruk in 1990 published memoirs about the foundation and first years of the “Verkhovyna” Museum in Stryi (Bodnaruk, 1990). In 1995 and 2002, a publication

by H. Veres, director of the “Verkhovyna” Museum, appeared on certain aspects of the Society’s activities in the 1930s (Veres, 1995, 2002). A. Kozytskyi noted the activity of the Stryi museum among other museums of local history in Halychyna of the interwar period (Kozytskyi, 1999). In 2005 B. Savchuk described the history of the “Verkhovyna” Museum building (Savchuk, 2005). Later, considerable attention was paid to the activities of the Society, including women’s participation in it, by Hanas (Khanas, 2007). N. Zastavetska investigated the preservation of historical and cultural monuments in Western Ukraine in the 1920s – 1930s (including in Stryi) (Zastavetska, 2010). The role of public organizations in the establishment of ethnographic museums in Halychyna in the late 19th – 30s of the 20th century was found out by A. Nadopta (Nadopta, 2012). The same researcher analyzed the experience of preserving historical monuments at the “Verkhovyna” Museum in Stryj in 1932 – 1939 (Nadopta, 2013). S. Terskyi outlined the fate of the “Verkhovyna” museum collections at the beginning of the Second World War (Terskyi, 2013). In 2014, publications by H. Veres (Veres, 2014), M. Zakusov and O. Kravets (Zakusov, Kravets, 2014) appeared about the “Verkhovyna” Society and its museum funds. Particularly noteworthy is the monograph of the last two authors, which reveals the major milestones in the history of the Society. Mentions of the Society are also found in the work of the same author’s duet called “Old Stryi” (Zakusov, Kravets, 2015). In 2017, a short sketch of the activities of the “Verkhovyna” Museum in Stryi was made by Yu. Ovsianyuk (Ovsianyuk, 2017). V. Banah emphasized the cooperation of the “Verkhovyna” Society with T. Shevchenko Scientific Society (Banakh, 2018). In these works, the Statute of the Society was often mentioned, but no attempt was made to analyze it in detail.

The purpose of the article is to publish and analyze the statute of the “Verkhovyna” Society in Stryi (1932) as a source for the history of the mentioned society and legal culture of the Ukrainian public of the Eastern Halychyna County cities during the interwar period.

The Statement of the Basic Material. The Statute of the “Verkhovyna” Society was signed by the well-known lawyer Dr. Roman Dombchewski in 1932 (Bodnaruk, 1990, p. 438). He was born in 1884 in the village of Verkhni Yaseniv in a family of Greek Catholic priests. He studied at the Law Faculty of Lviv University, worked as a lawyer in Mykolaiv near Lviv. He fought in the Austrian army during the First World War, became a member of the Liberation Union of Ukraine (LUU), the Ukrainian Social Democratic Party (USDP). After the war he worked at the Diplomatic Mission of the Ukrainian National Republic (UNR) in Prague. In 1922 he returned to Halychyna and settled in Stryi, where he opened a law practice. He was a longtime member of the Union of Ukrainian Lawyers (UUL), a member of the editorial board of Lviv magazine “Life and Law”. He became famous not only for the founding of the “Verkhovyna” Society, but also for publishing a book entitled “For the Rights of the Language” in 1934, defending the right of Ukrainians to speak their language in the official institutions of Poland. In 1939 he was repressed by the Soviet authorities and spent eight years as a prisoner in exile in Siberia. He died in Odessa in 1952 (Horobets, 2016).

As I. Bodnaruk mentioned, the lawyer R. Dombchewski actively became involved in the work of the “Verkhovyna” Society. At the first meeting of the Society on 16 April 1932, he introduced the participants to the Statute, worked in the department (government) of this organization as a publisher’s reference. He wrote letters to Ukrainian organizations and publishers requesting to send the literature, drafted citizenships and concluded questionnaires. In particular, he compiled a recommendation questionnaire “How to record topographical names” and sent it to all reading rooms of the “Prosvita” Society, teachers and priests of Stryi

region. He lectured specifically to teachers, forcing them to work for Ukrainian museums (Bodnaruk, 1990, pp. 438–439).

The Statute of the “Verkhovyna” Society is located in the Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv (f. 687: the “Union of Ukrainian Scientific Workers of Books and Museums in Lviv” Society, description 1, case 3, pp. 1–3 v). Another copy of the “Verkhovyna” Statute is contained in the State Archives of Lviv Oblast (f. 1245: the “Boykivschyna” Society in Sambir, d. 1, c. 79, pp. 6–9). In this article, we used a document from the Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv.

The analyzed document consists of 35 articles. Conditionally, they can be divided into four groups: 1) the purpose and objectives of the “Verkhovyna” Society, 2) the material principles of the Society’s functioning, 3) members of the Society and their tasks, rights and responsibilities, 4) structural, organizational and managerial aspects of the Society’s activities.

The purpose and tasks of the Society are set out in clauses 1–2 of the Statute. The purpose of this organization was to promote the education, culture and well-being of all sections of the Ukrainian people. Too general formulation of the purpose was specified: knowledge of everyday life, nature and worldview, spreading interest in antiquity and art, preservation of antiquity artifacts by keeping the museum in Stryi. At the same time the following tasks were defined: publishing and distribution of books, magazines, albums, leaflets, stamps; museum holdings, book collections; collecting of old things; research of the everyday life, racial and territorial features of the Boiko ethnographic group of the Ukrainian people; arranging (with the permission of the authorities) public presentations, scientific and literary and musical recitals, amateur performances, “museum performances”, festivals; the elevation of sports; preserving and spreading traditions; honoring prominent figures of the region, collecting their biographies; erection of monuments, care of the graves of Ukrainian soldiers; arranging national holidays, congresses and journeys to get to know the nature of Verkhovyna (Stryi, Zhydachiv districts), its population and its surroundings; combating illiteracy, arranging educational courses; competitions and awards for the best works of literature and art; encouragement of all sections of the people to education, art, science, preservation of antiquity, thrift and labor (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 1). As we can see, the list of tasks was extremely broad and, as further history of the “Verkhovyna” Society has shown, it has never been fully implemented. The Society was mainly engaged in the arrangement of a museum, library, partly publishing, collecting historical artifacts.

The material foundations of the “Verkhovyna” Society’s functioning were determined by clause 3 of the Statute. The financial fund was to be replenished through membership dues, voluntary payments for staging “museum performances” (i.e. for visiting and viewing museum exhibits) (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 1). In clause 9, among the responsibilities of the members of the Society, the so-called “inscription” – payment for the entry of the name into the register of members of the Society was mentioned (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 1 v). Certainly, these are rather narrow sources of income. It is surprising that the author of the Statute, lawyer R. Dombchewski did not foresee the receipt of funds from voluntary donations for various needs of the Society, for the sale of publishing products (which was discussed in clause 2 of the Statute).

The tasks, rights and obligations of the Society’s members were regulated by clauses 5–12 of the Statute. All members of the Society were divided into ordinary and honorary. Any natural or legal person accepted by the supreme governing body of the Society – “Starshyna”, could become a member of the “Verkhovyna”. Equality of rights and

obligations of ordinary members was declared immediately. An honorary member of the "Verkhovyna" could be any individual who would mark some "extraordinary thing" for the "Verkhovyna". The rights of ordinary members consisted in attending the General Meeting of the Society, submitting proposals, electing responsible persons to fulfill the statutory powers of the Society, controlling the finances of the Society, participating in events to be held by the Society, etc. Individuals may exercise their rights personally, and legal entities through a written representative. The main responsibility of ordinary members was to pay a "subscription fee" upon acceptance into the members of the Society – 1 zł, and to pay 1 zł monthly membership fees (non-wealthy members with the permission of the "Starshyna" could pay half of this amount). Non-payment of membership fees within three months automatically led to the expulsion of the members of the Society. In addition, the responsibilities were to enforce the decisions of the "Starshyna" and the General Meeting of the Society (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, pp. 1–1 v).

Interestingly, the honorary members of the Society had the same rights as the general members but had no responsibilities. The admission of ordinary members to the Society was effected by the "Starshyna" by secret ballot or open ballot. The procedure for accepting honorary members was different: they were accepted by a vote of the General Meeting after the proposal by the "Starshyna". It was possible to withdraw from the Society by submitting a written application or by failing to pay membership fees for a period of three months. It was also possible to exclude certain members from the membership of the Society for violation of the Statute, immoral acts, or for reasons which the "Starshyna" deems sufficient to make such a decision (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 1 v).

Structural, organizational and managerial aspects of the Society's activity were determined by clauses 13–31 of the Statute. The most important governing bodies were recognized by the General Meeting of the Members of the Society and the "Starshyna". The highest authority belonged to the General Meeting, and the "Starshyna" was in charge of current management. The General Meeting was to be gathered at least once a year (in December), and their convocation was relied on the "Starshyna". At the written request of one-third of the members of the "Starshyna" Society, they were obliged to convene an extraordinary meeting of the General Meeting. If the "Starshyna" did not do so within two weeks of receiving the written request, the members of the Society could themselves convene the General Meeting by calling themselves by their own signatures and full names. The General Meeting could make all decisions by a majority vote by secret ballot or by open ballot, provided that at least 12 members of the Society were present at the meeting. According to clause 17 of the Statute, the General Meeting could decide to liquidate the Society, but at least two-thirds of the members had to be present, and the decision was considered to have been taken when no less than three-quarters of the members of the General Meeting attended the vote. The protocol was to be recorded at the meeting (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 1 v–2).

The General Meeting of the "Verkhovyna" Society had the right: a) to elect honorary members of the Society; b) to elect from among the ordinary members of directors board of the Society – "Starshyna" (in the case of an equal number of votes for the candidates, the choice was made by lot, which was drawn by the chairman of the General Meeting); c) to accept and approve the reports and accounts of the officers during the past year; d) to consider submissions of the "Starshyna" and individual members; e) to amend the Statute; f) to give permission to enter into contracts for a term exceeding one year, or provide for a loan of more than 300 zł; g) to determine the monthly membership fee for the next year, etc. The chairman

or deputy chairman or the oldest member of the “Starshyna” holds the General Meeting (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 2).

The election of the Society’s “Starshyna”, according to the Statute, was to take place at the General Meeting by secret ballot or open ballot. The “Starshyna” consisted of 7 members (chairman and 6 “divisional” – government officials) and 2 “divisional” deputies elected by the General Meeting. The election of a new “Starshyna” should be reported to state authorities. The powers of the “Starshyna” shall last one year, pending the election of a new member of this body. In case of withdrawal (or expulsion) of one of the members of the “Starshyna”, the chairman shall invite one of two “divisional” deputies to his place. The first composition of the “Starshyna” should be selected from among the founding members of the “Verkhovyna” Society who have signed the Statute. The “Starshyna” may make a decision if at least three members of the said government are present at the meeting of the chairman (or deputy chairman). The members of the “Starshyna” had to choose from among themselves a majority of votes: deputy chairman, treasurer, secretary, publisher and museum manager. Voting of the members of the “Starshyna” was to be conducted openly, except for the question of admission of Society’s new members, which had to be held in secret (however, the “Starshyna” could unanimously decide on an open vote for such an issue as well). The orders of the “Starshyna” were put into effect after they were recorded in the resolution book and the protocol of the meeting was signed by the chairman and one of the “divisional” members. Promulgation of the order of the “Starshyna” was accomplished by placing an ad on a table near the house of the Society. The “Starshyna” had the right to accept ordinary members, to exclude members of the Society, to manage the property of the “Verkhovyna”, to organize various events, to collect membership fees, to conclude the Society’s budget. The “Starshyna” meetings were to be held at least once every three months. It was the duty of the “Starshyna” to produce annual activity reports for the General Meeting (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, pp. 2–2 v).

The Treasurer of the “Starshyna” supervised the Society’s financial affairs; the Secretary kept the protocols of the General Meeting and the “Starshyna”, and also made correspondence under the supervision of the Chairman. The Librarian of the “Starshyna” compiled a list of books, museum collections and inventory of the Society’s property, and took care of their conservation. An important body envisaged by the Statute was the so-called “Review Commission” (Audit Commission). It consisted of members elected by the General Meeting of the “Verkhovyna” Society, audited the records of the officers, and made a report at a meeting of the General Meeting. The members of the “Review Commission” could not at the same time be members of the “Starshyna” (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, pp. 2 v–3).

Separate clauses of the Statute concerned the location of the Society (Stryj), resolving of possible disputes between the members of the “Verkhovyna” Society (the formation of a court of justice was supposed), the representation of the Society before the authorities and the public, the presence of a seal. The Statute provided that, subject to the liquidation of the Society; its property should have been transferred to the property of T. Shevchenko Scientific Society (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 3). This indicates that the founders of the Society are aware of the importance of the relationship between Ukrainian public institutions and organizations in the political conditions of the Polish state, which was considered the occupier of Western Ukrainian lands.

The last clause envisaged the formation of a partnership with the signing of the Statute by 12 founding members – adults of Ukrainian nationality (CSHAUL, f. 687, d. 1, c. 3, p. 3). Thus the national marking of the Society was clearly defined. The Statute was signed by Ro-

man Dombchewski, Osyp Siletskyi, Omelian Tsisyk, Roman Vysochanskyi, Damiian Okhrymovych, Roman Lysovych, Tadei Zaltieskyi, Antin Herasymiv, Shchasnyi Sokolovskyi, Oleksa Lys, Ivan Kuziv, Mykola Prystai, Olha Bachynska, Volodymyr Kotovych. On 28 April 1932, the Stanislaus voivode did not prohibit the formation of this Society, and the Stryi County starosta approved the Statute on 11 May 1932.

The Conclusions. Thus, the Statute of the “Verkhovyna” Society in Stryi (1932) was drafted by a well-known Ukrainian lawyer Roman Dombchewski in early 1932. This document is known to researchers, but has never been published or analyzed as a historical source. It is stored in the Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv and the State Archives of Lviv region. The Statute consists of 35 articles, which can be divided into four groups: 1) the purpose and tasks of the “Verkhovyna” Society, 2) the material bases of the functioning of the Society, 3) members of the Society and their tasks, rights and responsibilities, 4) structural and organizational and managerial aspects of the Society’s activities. We consider it an important historical source to the history of Ukrainian public organizations of cultural and educational orientation in Eastern Halychyna, the history of inter-war Stryi, the biography of Roman Dombchewski, as well as to the history of domestic legal thought. The document is published in the original language (Ukrainian) with the necessary archeographic requirements.

Acknowledgments. We express sincere gratitude to all employees of the Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv for their help in finding historical documents.

Funding. The authors received no financial support for the research, authorship, and/or publication of this article.

The document

Статут Товариства “Верховина” в Стрию

1) Метою т-ва “Верховина” в Стрию є: освіта, піднесення культури та добробуту українського населення у всіх його верствах. Зокрема пізнання побуту, природи і світогляду, поширювання замилювання до старовини і мистецтва, особливо серед бойківського племені, а передусім зберігання старинностей, через удержування музею тов. “Верховина” в Стрию.

2) Засобами до досягнення цієї мети є: членські вклади, видавання і поширювання книжок, журналів, часописей, видавання альбомів, листівок, марок, удержування музею, удержування книгозбірні, збирання всяких старинностей, студіювання побуту, расових і територіальних питомостей, улаштування – за дозволом влади, публичних викладів, науково-літературних і музично-декляматорських концертів, аматорських вистав, музейних вистав за добровільною оплатою, фестинів, плекання спорту, береження і поширювання культу для традиції і вшановання визначних для “Верховини”, заслужених діячів, збирання їх життєписей, ставлення для них пам’ятників, сипання і удержання могил українських жовнірів, воєнних, улаштування народніх свят, з’їздів і прогульок для пізнання в першій мірі природи Верховини і її населення та околиць, оснування і ведення книгарень, поборювання неграмотности, і улаштування освітніх курсів, оголошування конкурсів і премій за найкращі твори письменництва і мистецтва, взагалі заохочування усіх верств доосвіти, мистецтва, науки, збереження старинностей, замилювання до ошадности і праці.

3) Для придання і помноження матеріальних засобів приймає тов. “Верховина”, для викладки членів та добровільні оплати на вступ на музейні вистави.

4) Місцем осідку Т-ва “Верховина” є місто Стрий.

5) “Верховина” складається зі звичайних і почесних членів.

6) Членом “Верховини” стає кожда фізична або правна особа, що підіймається обов'язків звичайного члена і якого Старшина Т-ва, як такого прийме. Всі звичайні члени мають різні права і обов'язки.

7) Почесним членом “Верховини” може стати кожний, хто яким надзвичайним ділом заслужився для товариства “Верховина”.

8) Кожний звичайний член має право – а) бути на Загальних зборах, забирати там голос, ставити внесення і інтерпелювати Старшину, виконувати права активного і пасивного вибору, б) зглядати в рахунках т-ва і пропонувати на письмі свої внесення Старшині, які вона мусить взяти під розгляд, в) брати участь у всіх забавах, з'їздах, діставати членські легітимації, г) голосувати над внесками членів на Загальних Зборах і вибирати голову Т-ва, Старшину і Провірну Комісію і то право можуть виконувати особисто, а правні особи через повноважника, писменно виказаного. Почетні члени мають рівні права зі звичайними членами.

9) Звичайний член має обов'язок: [а)] заплатити вписове І зл. після прийняття, а що місяця що найменше по 1 зл. вкладки до каси Т-ва, б) підчинятися в справах Товариства рішенням Старшини і Загальних Зборів.

10) Про прийняття звичайного члена рішає Старшина абсолютною більшістю голосів, тайно картками або підніманням рук. На случай неприйняття кого не обов'язана Старшина подавати причини відмовного рішення. Неприйнятому прислугує право виклику на писмі до Заг. Зборів. Виступити з Т-ва може член писменно заявою, або неоплаченням членських вкладок, через 3 місяці. Почетних членів іменують Заг. Збори на внесення Старшини голосуванням без дискусії. Почетні члени не мають обов'язків.

11) Незаможним членам “Верховини”, може Старшина обнизати вкладку членську до 50 гр. Місячно, а навіть нище.

12) Виключений з “Верховини” буде кожний член, що нарушивби постанови це[го] статута, або допустився якого неморального вчинку та загалом з причини, яку Старшина признає за важну. Про виключення рішає Старшина 2/3 голосів, картками тайно, або явним голосуванням. Від рішення Старшини прислугує виключеному членові право відклику до Заг. Зборів, що однак не здержує виконання рішення Старшини. Хто раз перестав бути членом “Верховини”, може бути прийняти лише на основі рішення Старшини. Незаплата 3 місячних членських вкладок по собі наступаючих уважається за виступ з Товариства.

13) Всіма справами Т-ва “Верховина”, завідують Загальні збори і Старшина.

14) Найвищою владою Т-ва є Заг. Збори членів. Старшина Т-ва “Верховина” скликає Заг. Збори членів Т-ва поможности кожного року з місяця грудня вивішеною в льокалі Т-ва оповісткою на письмі, з поданням часу і локалю. Ухвали Заг. Зборів мають бути описані.

15) На писемне жадання, щонайменше 1/3 членів з поданням денного порядку обов'язана Старшина скликати надзв. Заг. Збори кожного часу. Якби Старшина не зробила цього до двох неділь по одержанню дотичного внеску то ті члени можуть самі скликати Заг. Збори відозвою, на якій мають підписатись повним іменем.

16) Завізвання на Заг. Збори має бути оголошене 14 день наперед на таблиці в льокалі “Верховина”, або в часописі, яку Старшина за відповідну признає.

17) Важні рішення на Заг. Зборах западають більшістю голосів, явним або тайним голосуванням, коли явилось найменше 12 звичайних членів. Однак для рішення про

розв'язання Т-ва треба приязности при найменше 2/3 всіх членів з 3/4 голосів приязних членів.

18) Голосування при виборі членів Старшини на Заг. Зборах відбувається тайно / картками/, а з рештою явно піднесенням рук. Однак і рішення Старшини на рішення Загального Збору може наступати явно.

19) Заг. Збори: а) іменують почесних членів, б) вибирають з поміж звичайних членів яко управу товариства "Верховина" Старшину, що складається з голови, 6 виділових і 2 заступників виділових більшістю голосів і 3 членів провірної комісії. На випадок рівности голосів рішає жереб, витягнений через голову Заг. Зборів, в) приймають на внесення провірної комісії до відомости звідомлення Старшини і затверджують або відкидають рахунки Старшини за минулий рік, г) рішають внески Старшини і окремих членів, д) рішають про зміну статута, е) дозволяють на заключення умов, що мають тривати довше, як один рік, і затягнення довгу на 300 зл., ж) рішають про виключення і прийняття членів як хто відкликався від рішення Старшини до Заг. Зборів, з) установляють висоту місячної членської вкладки членів звичайних на слідуючий рік.

20) Загальним Збором проводить голова або його заступник або віком найстарший з приязних членів Старшини в разі не явлення голови і його заступника. Старшина складається з 7 членів і 2 заступників вибраних Загальними Зборами (парагр. 19 і 20).

21) Про вибір Старшини має товариство повідомити компетентний уряд.

22) Уряд Старшини триває один рік, а то аж до вибору нової Старшини. Коли в часі року виступив котрий зі Старшини, то на його місце покликує голова Т-ва заступника. Першу Старшину вибирається з поміж членів основників товариства "Верховина", підписаних на статуті.

23) Рішення старшини стає важним як на скликане засідання явиться, крім голови або заступника голови, найменше ще 3 членів Старшини. Важні ухвали западають явно більшістю голосів присутних за засіданню членів Старшини, а в разі рівности голосів рішає голова.

24) Старшина вибирає з поміж себе абсолютною більшістю голосів: заступника голови, скарбника, секретаря, референта видавництв і завідателя музею. Голосування членів Старшини відбувається явно, з виїмком прийняття нових членів товариства, котре відбувається картками, хиба старшина ухвалить одноголосно голосувати явно що до прийняття членів на тім засіданню. Ухвали Старшини стають важними в разі вписання їх до книги ухвал і підписання протоколу з кожного засідання, через голову і виділового. Оголошення ухвали Старшини для всіх членів наступає сповісткою на таблиці в льокалі товариства.

25) Всі права, що не є застережені Загальним Збором, виконує Старшина, іменно: а) приймає звичайних членів, б) виключення членів, в) орудує майном "Верховини", г) займається гладженням забав, музикальних вечорів, прогульок, відчитів, збирає членські вкладки і рішає про видатки "Верховини" в рамках бюджету, зложеного Старшиною.

26) Голова або його заступник скликує засідання Старшини і проводить на засіданнях Старшини, скликаних устно або писемно головою або його заступником. Засідання старшини повинні відбуватися по можности бодай раз на 3 місяці і ухвали її мають бути списані в книзі ухвал товариства, а деякі з них оголошені на таблиці.

27) Скарбник Старшини Т-ва "Верховина" відбирає вкладки від членів і заплачує асигновані Старшиною або Загальними Зборами належности, веде рахунки.

28) Секретар Старшини Т-ва “Верховина”, веде протоколи Загальних Зборів і засідань Старшини та цілу кореспонденцію “Верховини”, під доглядом голови.

29) Бібліотекар Старшини Т-ва “Верховина” має удержувати спис книжок і музейних збірок і інвентаря майна товариства, і дбати про їх консервацію.

30) Старшина обов'язана скласти усне звітлення звичайним Загальним Зборам товариства з ведення діл і орудування майном “Верховини” і з приходів товариства та його розходів на писмі.

31) Провірні комісія складається з членів вибраних Загальними Зборами Т-ва “Верховина”. Вона перевіряє діловодство Старшини і складає перед Загальними Зборами звіт і приходить з відповідним внесенням на писмі, що до затвердження звіту і рахунків Старшини або відмовлення абслюторії Старшині. Члени провірної комісії не можуть бути рівночасно членами Старшини Товариства.

32) Спори між Товариством “Верховина” і окремими членами товариства, які впливають зі зносин в товаристві, рішає на жадання котрої небудь сторони мировий суд, а доки таке рішення не наступить, має бути сповнене це, що постановить Старшина. Обі сторони вибирають до цього Суду по одному мировому судді, а ті вибирають собі третього, як зверхника, в браку згоди що до виборів зверхника іменує його Старшина на своїому засіданні більшістю голосів по припису парагр. 28 статута. Членами мирового суду можуть бути лиш члени товариства з поза старшини. Присуд того Суду стає правосильний в хвилі його проголошення, а поріженні сторони тим самим зрікаються права відклику до других установ товариства або державних суддів.

33) На зовні заступає тов. “Верховина” Старшина з двох членів Старшини, а перед державною владою, голова або його заступник. На всіх писмах “Верховини”, мають бути підписи голови або його заступника і одного зі Старшини і печатка “Верховини”. Печатка Товариства має напис “Товариство Верховина” в Стрию.

34) Рішаючи про розв'язання “Верховини” /парагр. 17/ Загальні Збори товариства постановляють більшістю голосів що з майном Товариства “Бойківщини” має статися. Коли б такого рішення не було, то майно тов. “Бойківщина”, переходить на власність “Наукового Товариства ім. Шевченка” у Львові за письменною посвідкою відбору від куратора товариства або Старшини.

35) Товариство “Верховина” повстає в Стрию по підписанню цього статута через найменше 12 основників, осіб повнолітних, української народности зі Стрия і надто по прийняттю цього статутта через компетентне Воевідство до відома, а розпочинає свою діяльність по виборі Старшини на першій Загальній Зборі членів.

Др Роман Домбчевський влр., Осип Сілецький влр., Омелян Цісик влр., о. Роман Височанський влр., Даміян Охримович влр., Роман Лисович влр., Тадей Залеський влр., Др Антін Гарасимів влр., Щасний Соколовський влр., Олекса Лис влр., Кузів Іван влр., Микола Пристай влр., Бачинська Ольга влр., Котович Володимир влр.

Starosta powiatowy stryjski Nr. B. A. 5/9. Wojewoda stanislawowski decyzja z dnia 28 kwietnia 1932 Nr. BP. 56/99. nie zakazal zawiazania niniejszego stowarzyszenia / Stryj dnia 11 maja 1932. Starosta powiatowy: St. Harmata mp.LS. – zanotowano w katastrze stowarzyszen pod poz. 389/

The historical source: Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv, f. 687, d. 1, c. 3, pp. 1–3v.

BIBLIOGRAPHY

- Banakh, V.** (2018). Mizhmuzeina spivpratsia v Halychyni u mizhvoiennyi period (1921–1939) [Inter-museum cooperation in Halychyna in the interwar period (1921 – 1939)]. *Istoryko-kulturna spadshchyna: yevropeyskyi vymir: tezy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Lviv, 1 chervnia, 2018 r.)*. (pp. 9–13). Lviv: Interprint. [in Ukrainian]
- Bodnaruk, I.** (1990). Do istorii stryiskoho muzeiu "Verkhovyna" [To the history of the Stryi museum "Verkhovyna"]. *Stryishchyna. Istoryko-memuarnyi zbirnyk*. (Vol. II, pp. 438–440). Niu-York–Toronto–Paryzh–Sydney: Komitet Stryishchyny. [in Ukrainian]
- Derzhavnyi arkhiv Lvivskoi oblasti (State Archive of Lviv Region – SALR)*.
- Horobets, O.** (2016). Tin zabutoho predka. Povernimo pamiat pro Romana Dombchevskoho [The shadow of a forgotten ancestor. Let's reclaim the memory of Roman Dombchevskyi]. *Slovo Prosvity*. URL: <http://slovoprosvity.org/2016/02/18/tin-zabutogo-predka/> [in Ukrainian]
- Khanas, Z.** (2007). *Narysy z istorii zhinochoho rukhu Stryishchyny [Essays on the history of the women's movement in Stryi region]*. Stryi: "Vydavnychiy dim "Ukrpol"", 359 p. [in Ukrainian]
- Kozytskyi, A.** (1999). Ukrainski kraieznavchi muzei Halychyny v mizhvoiennyi period [Ukrainian Museums of Local History in Halychyna in the interwar period]. *Visnyk lvivskoho universytetu. Seriiia istorychna*, 34, 467–477. [in Ukrainian]
- Nadopta, A.** (2012). Rol hromadskykh naukovykh orhanizatsii ta tserkvy u formuvanni ta stanovlenni ukrainskoho etnografichnoho muzeinytstva Halychyny kintsia XIX – 30-kh rokiv XX st [The role of public scientific organizations and the Church in the formation of Ukrainian ethnographic museums in Halychyna at the end of the 19th – 30s of the 20th century]. *Narodoznavchi zoshyty*, 4(106), 758–774. [in Ukrainian]
- Nadopta, A.** (2013). Muzei "Verkhovyna" v Stryiu: dosvid zberezhenia, vyvchennia ta populiaryzatsii nadban narodnoi kultury ukraintsiv (1932–1939 rr.) [Museum "Verkhovyna" in Stryi: the experience of preserving, studying and promoting the acquisitions of Ukrainians' folk culture (1932 – 1939)]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Istoriia*, 23–24, 401–406. [in Ukrainian]
- Ovsianyk, Yu.** (2017). *Muzeina kolyska Stryia [Stryi museum stroller]*. URL: <https://zbruc.eu/node/74810> [in Ukrainian]
- Savchuk, B.** (2005). Istoriia budivli Stryiskoho kraieznavchoho muzeiu v Halychyni "Verkhovyna" [History of the building of the Stryi Museum of Local History "Verkhovyna" in Halychyna]. *Istorychni pamiatky Halychyny: materialy Tretoi naukovo-kraieznavchoi konferentsii (Lviv, 19 lystopada 2004 r.)*. (rr. 40–42). Lviv: LNU im. I. Franka. [in Ukrainian]
- Svientsitskyi, I.** (1938). Obraz rozvoiu ukrainskoho muzeinytstva [Description of the development of Ukrainian museums]. *Litopys Boikivshchyny*, 10, 18–23. [in Ukrainian]
- Terkyi, S. V.** (2013). Reformuvannia muzeiv Halychyny na pochatku Druhoi svitovoi viiny [Reforming the Halychyna Museums at the beginning of World War II]. *Viiskovo-naukovyi visnyk*, 19, 144–155. [in Ukrainian]
- Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u Lvovi (Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv – CSHAUL)*
- Veres, H.** (1995). Svitlytsia pamiaty. Z istorii Stryiskoho muzeiu "Verkhovyna" [The Memory Hall. From the history of Stryi Museum "Verkhovyna"]. *Khvyli Stryia. Storinky z istorii, kultury ta natsionalno-vyzvolnoho rukhu* (pp. 101–106). Stryi. [in Ukrainian]
- Veres, H.** (2002). Do istorii muzeiu "Verkhovyna" [To the history of the Museum "Verkhovyna"]. *Kraieznavchyi visnyk: Zbirnyk kraieznavchykh rozvidok*. (Issue 1, pp. 3–4). Stryi: "Shchedryk". [in Ukrainian]
- Veres, H.** (2014). Stryisky kraieznavchyi muzei "Verkhovyna": 80 rokiv poshukovoi, prosvitnytskoi ta orhanizatskoi pratsi [Stryi Local History Museum "Verkhovyna": 80 years of search, education and organizing work]. *Kraieznavchyi Visnyk: Stryishchyna: istoriia i suchasnist. Materialy naukovo-praktychnoi konferentsii*. (Issue 3, p. 3). Stryi. [in Ukrainian]
- Zakusov, M. B. & Kravets, O. Z.** (2014). *Slidamy muzeinykh zbirk. Narysy istorii tovarystva "Verkhovyna" [In the wake of museum collections. Essays on the history of "Verkhovyna" Society]*. Stryi: VD "Ukrpol", 80 p. [in Ukrainian]
- Zakusov, M. B. & Kravets, O. Z.** (2015). *Stryi Stryi [Old Stryi]*. Stryi: Vydavnychiy dim "Ukrpol", 104 p. [in Ukrainian]
- Zastavetska, N. I.** (2010). *Zberezhenia pamiatok istorii ta kultury v Zakhidnii Ukraini (1920 – 1939 rr.) [The preservation of the historical and cultural monuments in Western Ukraine (1920 – 1939)]. (Extended abstract of Candidate's thesis)*. Lviv. 20 p. [in Ukrainian]

The article was received on April 05, 2019.
Article recommended for publishing 06/11/2019.